

Posudek
diplomové práce *Miroslava Řeháka*
Mediální obraz okupace Československa v roce 1968 v dobovém polském tisku
(FF UK Praha, 2014)

Tématem diplomové práce Miroslava Řeháka je pokus o rekonstrukci obrazu okupace Československa v roce 1968 v dobovém polském tisku. Předložená práce se vztahuje k problematice mediálního obrazu světa, jež se v poslední době těší stále většímu zájmu, především v Polsku. Materiál, který v ní autor analyzoval, tvoří zhruba šedesát novinových textů ze sedmi polských dobových deníků a týdeníků.

Práci tvoří teoretická a analytická část. Teoretická část je rozdělena do čtyř kapitol. První z nich nás seznamuje s historicko-politickým kontextem prezentovaných událostí. Další je věnována krátkému historickému přehledu tisku v Polské lidové republice, se zvláštním zohledněním těch novinových titulů, z nichž autor práce čerpal materiál pro svoje analýzy. Na tuto kapitolu navazuje kapitola třetí, jejímž tématem je propaganda. V poslední kapitole této části práce uvádí autor informace týkající se diskursu, jeho analýzy a mediálního obrazu světa. Autor dokáže pracovat se sekundární literaturou, a to jak jde-li o historická, tak lingvistická témata. Je třeba připomenout, že využívá nejen české publikace, ale i práce cizojazyčné.

Druhou část práce tvoří analýzy 18 článků z materiálů, které autor práce shromáždil, především během svého pobytu v Polsku. Texty, jež se staly předmětem analýz, pocházejí z dobových periodik, z nichž většinu tvoří deníky (*Życie Warszawy*, *Żołnierz Wolności*, *Słowo Polskie*, *Głos Robotniczy*, *Trybuna Ludu*) doplněné o texty z týdeníku *Polityka*. Velmi zajímavým a hodnotným prvkem práce, jenž zcela jistě obohatil její závěry, je zohlednění článků z emigračního tisku, konkrétně jde o *Dziennik Związkowy*, polskojazyčný deník vycházející na území Spojených států. Rekonstruovaný mediální obraz světa rozdělil autor na 5 částí, jimiž jsou obrazy: 1. prvních událostí, 2. událostí spojených s pobytem československé delegace v Moskvě, 3. polského vojáka v Československu, 4. reakce Polska a 5. reakce světa a „Polonie“ na dané události. Jednotlivé analýzy se vyznačují vysokým stupněm samostatnosti. Je třeba zdůraznit, že autor pracoval s texty psanými v cizím jazyce, navíc v různé míře a různým způsobem ovlivněnými propagandou. Do prezentovaných analýz se rozhodl zařadit také jeden text v angličtině (analýza 2.5.4.). S ohledem na toto všechno měl před sebou náročný úkol, s nímž si poradil velmi dobře. Přesto mám k předložené práci několik poznámek.

1. Materiál, který autor shromáždil, bohužel nebyl maximálně využit. Práci by prospěly odkazy na další texty, jež by potvrdily správnost uváděných postřehů či závěrů. Zvláště je to vidět v závěru práce, kde se autor pokouší o rekonstrukci mediálního obrazu prezentovaných událostí. V některých případech by také bylo vhodné doplnit větší množství příkladových analýz, např. v části věnované obrazu polského vojáka. Zvláště cenné by zde byly ty materiály, jež nejsou příkladem klasických propagandistických textů či agenturních zpráv.

Nepřesné jsou i statistické údaje týkající se shromážděných textů, nevíme například, kolik přesně textů výchozí materiál zahrnoval – autor píše, že měl k dispozici „zhruba trojnásobný počet textů“ (s. 11). Přínosné by bylo také přesnější početní srovnání témat či osob, o nichž se tisk v analyzovaném období zmiňoval. Škoda, že se nepodařilo shromáždit větší množství materiálu. Například texty polského dopisovatele v Praze, zmíněné v analyzovaných příkladech (analýzy 2.3.2, 2.4.1), by mohly prezentovaný obraz obohatit.

2. Velmi zajímavým příkladem byl na pozadí prezentovaných analýz text *Smażone koty z kontrrewolucyjnej kuchni* (2.4.3), jenž představuje zcela odlišný způsob informování o popisovaných událostech, než jsou oficiální komunikáty či agenturní zprávy. Škoda, že tento příklad nebyl šířeji rozvinut a že nebyl zohledněn v závěrečné rekonstrukci mediálního obrazu.
3. Stejně zajímavý je text *Zginął, by uratować życie czeskiego milicjanta* (2.3.1). Zde autor v průběhu analýzy opomíjí jeden ze znaků spolutvořících prezentovanou charakteristiku hrdiny, který kromě toho, že je vzorovým občanem a vojákem, je i *chłopcem „młodym, pełnym werwy“*, „o złotym sercu“.
4. V textu se také objevují drobné redakční nedostatky, např. na straně 27 chybí bibliografický odkaz týkající se definice slova propaganda. Totéž se týká citátu na konci strany 33.

U vědomí všech zmíněných připomínek však potvrzuji, že práce Miroslava Řeháka splňuje kritéria určená pro vypracování diplomové práce. Práci i celý proces její přípravy hodnotím více než „velmi dobře“. Finální hodnocení bude záviset na obhajobě diplomové práce.

Práci doporučuji k obhajobě.

dr Renata Rusin Dybalska
vedoucí práce